

JOSEPH KESSEL

ASLAN

ROMAN

Çeviri: YAŞAR İLKSAVAŞ

JOSEPH KESSEL

ASLAN

Can Yayınları 1942

Le Lion, Joseph Kessel

© 1958, Éditions Gallimard

© 2011, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ocak 2011

Bu kitabın 1. baskısı 3000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Aysel Bora

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © iStockphoto.com

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-1261-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750712616

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

JOSEPH KESSEL
ASLAN

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

Yaşar İlksavaş

Joseph Kessel'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Atlılar, 1981

Gazeteci, yazar ve maceraperest JOSEPH KESSEL, 1898 yılında Rus bir doktor olan babasının görevi nedeniyle bulunduğu Arjantin'de dünyaya geldi. Nizza'da başladığı eğitimine, Paris'teki Louis-le-Grand Lisesi'nde devam etti. Edebiyat eğitimi aldı. On yedi yaşında gazeteciliğe başladı. Kessel, II. Dünya Savaşı sırasında Almanların Fransa'yı işgali sırasında direnişçilerin saffına katıldı. Savaşın sona erdiği 1946 yılında Direniş Hareketi'nin tarihçesini kaleme aldı. 1962'de Académie Française üyeliğine seçildi. 1919 yılında çıktığı bir dünya gezisinin ardından, o zamana dek az tanınan bazı ülkeleri sıradışı ve duyarlı röportajlarıyla tanıttı. Gözlemlerini, insan deneyimlerini ve insan-doğa ilişkisini *Aslan*, *Atlılar* gibi romanlarına aktardı. 1926'da yılında yayımlanan *Les Captifs* adlı romanıyla Fransa'nın en saygın edebiyat ödüllerinden biri olan Fransız Akademi Ödülü'nü aldı. 1979 yılında Fransa'da hayatını kaybetti.

YAŞAR İLKSAVAŞ, 1949 yılında İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi, Galatasaray İktisadî ve Ticarî Bilimler Akademisi'ni bitirdi. İşletme İktisadi Enstitüsü'nde yüksekisans yaptı. Üniversite yıllarında tiyatro ve kitap eleştirileriyle denemeler yazmaya başladı. Yine üniversite yıllarında başladığı çevirmenliği de hiç bırakmadı ve 2000 yılında emekli olduktan sonra çeviriye ağırlık verdi. 1970'ten bu yana pek çok dergi ve gazetede tiyatro ve kitap eleştirileri, derleme ve derleme çevirileri yayımlandı. Çeşitli yayınevlerinde elliye yakın çevirisi çıktı.

Birinci bölüm

1

Ardında neler olduğunu görmek için mi çekip arlamıştı gözkapaklarımı? Bunu kesin olarak söyleyemem. Ama, uyandığımda, onu başucumda pür dikkat oturmuş, ısrarla bana bakarken buldum.

Boyu bir hindistancevizi kadar bile değildi. Ama kısa tüyleri hindistancevizi rengindeydi. Tepeden tırnağa tüyler içinde olduğundan pelüş bir oyuncığa benziyordu. Yalnızca yüzü siyah satenden bir maskeyle kaplıydı ve ardında gözleri parlıyordu.

Gün yeni ağarmaya başlamıştı, ama yorgunluktan söndürmeyi unuttuğum gaz lambasının ışığı sayesinde kireç vurulmuş beyaz duvarların önündeki o akıl almaz şafak elçisini açıkça görebiliyordum.

Birkaç saat sonra olsa, varlığı bana doğal gelebilirdi. Kalabalık kabilesiyle kulübenin çevresindeki yüksek ağaçlarda yaşıyormuş; pek çok aile bir arada tek bir dalda oynuyormuş. Ama ben buraya dün gece karanlık çökerken bitkin bir halde gelmişim. Bu yüzden de yüzümün hemen yakınında duran minik maymuna soluğumu tutarak bakıyordum.

O da hiç kıvıldamadan duruyordu.

Sonra, beşikteki bir bebeğin yumruğu büyüklüğündeki pelüş başını sol yanına çevirdi. Bilge gözlerinde bir

hüzün, bir acıma ifadesi belirdi. Ama bu benimle ilgiliydi.

Sanki benim iyiliğimi istiyor, bana bir öğüt vermeye çalışıyor gibiydi. Ne öğütüydü bu?

Farkında olmadan bir hareket yapmış olmalıydım. Boz renkli, gölgeli duman rengi top yerinden fırladı, eşyadan eşyaya sıçrayarak açık pencereye koştı ve sabahın sisinde gözden kayboldu.

Kamp giysilerim yerde sürünüyordu.

Giyindim ve verandaya çıktım.

Her taraf sisle kaplıydı. Tek işaret noktası olarak elimde, tam karşımda, gökyüzünün bittiği yerde, dünyanın tepesinde, Kilimanjaro'yu taçlandıran sonsuz karlarla yüklü masa biçimindeki dev yüzey vardı yalnızca.

Bir an için yuvarlanan zar sesine benzeyen belli belirsiz bir ses dikkatimi verandaya çıkılan kaba tahta basamaklara doğru çekti. Bir ceylan ağır ağır kararlı adımlarla basamaklı sekiye çıkıyordu.

Ceylan olmasına ceylandı, ama o kadar küçüktü ki kulakları dizime kadar bile gelmiyordu, boynuzları çam ağacının dikenleri gibiydi ve ayakları bir turnak iriliğindedeydi.

Sisler içinden çıkmış bu olağanüstü yaratık başını bana doğru kaldırdı. Elimden geldiğince temkinli olarak eğildim ve elimi yeryüzünün bu en nefis başına doğru uzattım. Küçük ceylan yerinden kıvıldamıyordu. Buruna dokundum, okşadım.

Gözleri gözlerimde, kendisini okşamama izin verdi. Ve bu gözlerin sözle anlatılmaz sevecenliğinde, küçük maymunun o çok melankolik ve bilge bakışında gördüğüm aynı duyguyu keşfettim. Bu kez de bir şey anlayamadım.

Konuşamadığı için özür dilemek istercesine parmaklarımı yaladı ceylan. Sonra yüzünü yavaşça çekti. Basa-

maklı sekinin tahtalarında toynaklarından yeniden yuvarlanan zar sesleri duyuldu. Gözden kayboldu.

Gene yalnız kalmıştım.

Ama şaşırtıcı bir kısıklıkta olan tropikal tan sökümü daha şimdiden, yerini şu birkaç saniye içinde gün ağarmasına bırakmıştı.

Bir anda gölgelerin arasından atışa hazır, görkemli bir ışık fıskırıyordu. Her şey parlıyor, hareleniyor, ışıldıyordu.

Kulübemin çevresine dağılmış ve tepeleri adeta yeni cilalanmış dikenlerle dolu ağaçlarda kuşlar cıvıldıyor, maymunlar çığlık atıyordu.

Ve verandanın önünde, sisler de, dumanlar da bir bir dağılarak, her an biraz daha genişleyen ve gizemli bir yeşilliği gözler önüne seriyor, o yeşilliğin üzerinde süzülen kocaman bulutlar da sırası gelince uçup gidiyordu. Toprak, günün ve dünyanın oyunlarına tiyatrosunu perde perde açıyordu.

Ele gelmez yumuşacık bir tüyün hâlâ asılı durduğu açıklığın sonundaki su sonunda harelendi.

Suyun başında hayvanlar vardı.

Doğu Afrika'da yeni tamamladığım yolculuğum sırasında, yol ve patikalarda –Kivu'da, Tanganika'da, Uganda'da, Kenya'da– bu hayvanlardan çok görmüştüm. Ama bunlar belli belirsiz bir anlık görüntülerdi: arabanın gü-rültüsü yüzünden dağılan sürüler, hızlı, ürkek, bir anda gözden kaybolan karaltılar.

Buluşmadan buluşmaya koşmaktan, amacına ulaşmamış arzudan arzuya savrulduktan sonra, dünyanın ilk zamanlarının saflığına ve tazeliğine kabul edilme ihtiyacını şiddetle hissetmiştim.

Ve Avrupa'ya geri dönmeden önce, Kenya'nın Kraliyet Parklarından birine, yaban hayvanlarının yaşamının, her biçimiyle son derece sıkı yasalarla korunduğu o korumaya bölgelerine uzanmaya karar vermiştim.

Şimdi ise karşımdaydılar.

Tetikte değillerdi, güvensizlik içinde değillerdi, korkunun etkisiyle ırklarına, kabilelerine, soylarına göre sürüler, yaban sürüleri, sıralar ve takımlar halinde toplanmamışlar, suyun dinginliğinde, çalılıkla, kendi kendileriyle ve şafakla barış halinde birbirlerine karışmışlardı.

Bulduğum uzaklıktan hareketlerindeki değişikliği ya da renklerdeki uyumu seçmem mümkün değildi, ama bu uzaklık hayvanların sayısının yüzlerce ve yüzlerce olduğunu, her türün yan yana durduğunu ve yaşamlarının o anında korku ya da telaş nedir bilmediklerini görmemi engellemiyordu.

Ceylanlar, karacalar, zürafalar, gnular, zebralar, gergedanlar, mandalar, filler; keyifli adımlarla, susadıkça rasgele ya duruyor ya da yer değiştiriyorlardı.

Henüz kızgın olmayan güneş Kilimanjaro'nun tepesindeki kat kat kar düzlüklerine yandan vuruyor, sabah rüzgârı son bulutlarla oynuyordu. Hayvan yüzlerinin ve burunlarının koyu renkli, altın renkli, çizgili böğürlerle rin, düz, sivri, yay gibi gerilmiş ya da iri boynuzların, hortumlar ve keskin dişlerin kaynaştığı yalaklarla otlaklar son sis parçacıklarından sıyrılmış haliyle Afrika'nın bu en büyük dağına asılı kalmış sihirli bir halı gibiydi.

Açıklığın kenarındaki toprak yoldan, ağaçlarla çalılıkların oluşturduğu bir perde boyunca yürüyordum. Yaklaşmam büyülü dünyayı bozmak, dağıtmak yerine ona daha bir zenginlik, daha bir cevher katıyordu.

Attığım her adım soyların çeşitliliğini, inceliklerini ya da güçlerini daha iyi kavramamı sağlıyordu. Karacaların renklerini, mandaların korkunç yüzlerini, fillerin pütürlerini seçebiliyordum.

Hepsi de otlamaya, su içmeye, öbekten öbeğe, su birikintisinden su birikintisine gezinmeyi sürdürdü. Ben de yürümeye devam ettim. Ve onlar huzur içinde, kendi

egemenlikleri içinde, her an daha gerçek, her an daha erişilebilir bir halde hep oradaydılar.

Dikenliklerin sınırına varmışım. Kendilerine ayrılmış arazide vahşi hayvanların dostluğunu tanımak için yapılacak tek şey bu dikenli sınırı geçmek, ıslak ve parlak toprağa yaklaşmaktı.

Hiçbir şey beni bunu yapmaktan alıkoyamazdı.

Tam o an, İngilizce olarak şu sözleri duydum:

“Daha ileriye gitmemelisiniz.”

Dev bir dikensinin gölgesinde gördüğüm bu ince silüetle aramda iki ya da üç adım ancak vardı. Gizlenmeye çalışmıyordu. Ama hiç kımıldamadan durduğu ve soluk gri bir tulum giymiş olduğu için dayandığı ağaç kütüğünün bir parçası gibi görünüyordu.

Karşımda on yaşlarında, başı açık bir çocuk vardı. Top biçiminde kesilmiş siyah saçından bir perçem alnını örtüyordu. Yüzü yuvarlak, çok yanık, çok pürüzsüzdü. Boynu uzun ve yumuşaktı. Beni görmüyormuş gibi duran iri kahverengi gözlerini hiç kırpmadan hayvanlara dikmişti.

Bu bakışlar yüzünden, kendisinden çok daha çocukça davrandığım bir çocuk tarafından yakalanmanın çok rahatsız edici duygusunu hissettim.

Alçak sesle sordum:

“Daha ileriye gidilemez mi? Yasak mı?”

Saçı top biçiminde kesilmiş baş kısa bir işaretle doğruladı, ama bakışları hâlâ hayvanların hareketine takılıp kalmıştı.

Sormayı sürdürdüm:

“Kesin mi bu?”

“Bunu benden daha iyi kim bilebilir ki?” dedi çocuk. “Babam bu Kraliyet Parkı’nın yöneticisi.”

“Anlıyorum,” dedim. “Oğlunu da bekçilikle görevlendirmiş.”

Kahverengi iri gözler sonunda bana baktı. Küçük yanık yüz ilk kez yaşına uygun bir ifadeye büründü.

“Yanıyorsunuz, ben oğlan değilim,” dedi gri tulumlu çocuk. “Ben kızım, adım da Patricia.”

2

Bu, Patricia'nın bir ziyaretçiyi ilk şaşırtması değildi. Yüzündeki zafer kazanmış muzip ifade bunu çok iyi gösteriyordu.

Yeniden gerçeklik duygusuna dönmem için bu şoka hiç kuşkusuz ihtiyacım vardı: Küçükük bir kız ta şafaktan beri orada, çalılıklarda, hayvanların birkaç adım ötesinde tek başınaydı.

“Bu kadar erken dışarı çıkmanıza, bu kadar uzağa gitmenize izin veriyorlar mı?” dedim.

Patricia yanıtlamadı. Ben sanki orada değilmişim gibi hayran hayran vahşi sürüleri seyrediyordu.

Işık, şimdi, şafağın yükselen pınarlarından zengin ve titreyerek dökülmekteydi. Vuran güneşle ışıldayan suyun çevresindeki hayvan kalabalığı şimdi daha yoğun, daha gerçkti.

Beni buraya kadar getirmiş olan arzum yeniden depreşti. Küçükük bir kız son anda beni bundan yoksun bırakamazdı ya. Açıklığa doğru bir adım attım.

“Oraya gitmeyin.”

“Babanıza haber vereceksiniz, o da beni parktan uzaklaştıracak, öyle mi?” diye sordum.

“Ben muhbir değilim,” dedi Patricia.

Bakışlarıyla bana meydan okudu. Çocukluğun onu-

ru tümüyle gözlerinde toplanmıştı.

“Benim için mi korkuyorsunuz?” diye sormayı sürdürdüm.

“Siz kendi kendinize bakabilecek kadar büyüksünüz, başınıza gelecek olanlar da hiç umurumda değil,” dedi Patricia.

Böylesine duru, böylesine temiz bir yüz nasıl oluyor da bu kadar değişebiliyordu? Ve nasıl birden böyle acımasızlığa varacak kadar umursamaz görünebiliyordu? Hayvanların toynaklarının, keskin dişlerinin, boynuzlarının bana yapabilecekleri küçük kızı hiç ilgilendirmiyordu. Ayaklar altında ezilsem, karnım deşilse kılı kıpırdamadan seyredebilirdi.

“Öyleyse,” dedim, “öyleyse neden benden...”

“Anlaması hiç de güç değil,” dedi Patricia.

Beynimin yavaş çalışması onu öfkelenilmeye başlamıştı. Koyu renkli iri gözleri çakmak çakmak olmuştu.

“Hayvanların nasıl sakin, birbirleriyle nasıl rahat olduklarını görüyorsunuz herhalde,” diye sürdürdü konuşmasını. “Günlerinin en güzel zamanı bu.”

“Hayvanları rahatsız etmek istemiyorum ki,” dedim. “Ben yalnızca onlarla biraz yaşamak, onlar gibi yaşamak istiyorum.”

Patricia dikkatli ve kuşkulu bir bakışla beni tarttı.

“Onları gerçekten seviyor musunuz?” diye sordu.

“Sanırım.”

İri koyu gözler uzun süre hareketsiz kaldı. Sonra, güvenen bir gülümseme bu son derece duyarlı yüzün tüm çizgilerini aydınlattı.

“Ben de öyle sanıyorum,” dedi Patricia.

Bu gülümsemenin ve bu yanıtın içimde nasıl bir sevinç yarattığını açıklamam güç.

“Yani, gidebilir miyim?” diye sordum.

“Hayır,” dedi Patricia.

Uzun ve yumuşak boynunun üzerindeki top biçiminde kesilmiş saçlı başının hafif ama kesin bir hareketiyle de itirazını pekiştirdi.

“Neden?” dedim.

Patricia hemen yanıtlamadı. Bana sessizce, düşünceli düşünceli bakmayı sürdürdü. Ve bakışlarında bayağı dostluk vardı. Ama farklı yapıda bir dostluktu bu. Çıkar gütmeyen, ciddi, hüznü, merhametli, yardımcı olmakta yetersiz.

Bu tuhaf ifadeyi daha önce de görmüştüm. Nerede? Kulübeme ziyarete gelen küçücük maymunu ve minicik ceylanı anımsadım. Hayvan bakışının gizemli hüznünü Patricia’da, iri koyu gözlerin derinliklerinde bir kez daha buldum. Ama o, küçük kız, o konuşabiliyordu.

“Hayvanlar sizi istemiyor,” dedi Patricia en sonunda. “Siz varken arzuladıkları gibi, alışkın oldukları gibi huzur içinde, özgürce eğlenemezler.”

“Ama ben onları seviyorum,” dedim, “bundan siz de eminsiniz.”

“Bu hiçbir şeyi değiştirmez,” diye yanıtladı Patricia, “hayvanlar size göre değil. Bilmek gerek, ama siz bilmiyorsunuz... bilemezsiniz.”

Bir an kendini nasıl daha iyi açıklayabileceğini bulmaya çalıştı, zayıf omuzlarını hafifçe kaldırdı ve “Çok uzaklardan geliyorsunuz ve çok geç oldu,” dedi.

Patricia büyük dikensi ağaca iyice yaslandı. Aynı görünüşteki gri giysisi yüzünden bu ağacın bir parçasıymış gibi duruyordu.

Güneş çalılıkların ve çalı kümelerinin altına giderek daha fazla süzülüyor, ormanın içi hafif altın ağlarla örülüyordu. Bütün bu sığınaklardan su kenarına ve otlamaya giden yeni yaban aileleri çıkıyordu.

Son gelenler, daha önce gelmiş olan hayvanları rahatsız etmemek için açıklığın sınırlarına dağılıyordu.

Aralarında Patricia'yla birlikte gerisinde durduğumuz bitki perdesine kadar ilerleyenler de vardı. Ama artık biliyordum ki, bu hayvanlar benim için, sanki otlakları ta uzaklarda gördüğüm gökyüzünün, sabahın ve dünyanın sınırındaki Kilimanjaro'yu kaplayan kar tarlalarındaymış kadar erişilmez, ulaşılmazdı.

“Çok uzak... çok geç...” demişti küçük kız.

Bunu söylerken gözleri küçük ceylanınki kadar yumuşak, küçük maymununki kadar bilge olduğu için onun bu kesin cevabı karşısında yapabileceğim bir şey yoktu.

Birden, Patricia'nın elini elimin üzerinde hissettim ve elimde olmadan ürperdim, çünkü hiç belli etmeden, beni uyaracak en küçük bir çalı çırpı çıtırtısı çıkarmadan yaklaştı yanıma. Saçlarının tepesi dirseğime geliyordu, benim cüsseyle karşılaştırıldığında ufak tefek ve son derece cılızdı. Yine de, bileğimden tutan derisi çatlayıp sertleşmiş, küçük parmaklarında bir koruma, bir yatıştırma isteği vardı. Ve Patricia benimle istemeye istemeye boyun eğen bir çocuğu ödüllendirmek isteyen biri gibi konuştu:

“Belki sizi daha sonra başka bir yere götürebilirim,” dedi. “Oradan, söz veriyorum, memnun kalacaksınız.”

Patricia'nın konuşmasındaki tuhaflığı işte ancak o an fark ettim. O ana kadar kişiliği ve davranışı zihnimde şaşkınlığa benzer bir şeyler uyandırmıştı. Ama şimdi, küçük kızın sesini kendi aralarında konuştuklarını başkalarının duymamasını isteyen insanlar gibi kullandığını fark ediyordum; mahkûmlar, gözetleyiciler, tuzak avcıları gibi. Titreşimi, yankılanması, tınısı olmayan, ifadesiz, gizli ve bir bakıma sessiz bir ses.

Hiç farkında olmaksızın onun o ifade yoksulu sesini taklit ettiğimi fark ettim.

Ona, “İnsan en vahşi hayvanların sizinle dost olduğunu anlayabiliyor,” dedim.

Parmaklarımın üzerindeki çocuk parmakları mutlulukla titredi. Patricia'nın eli artık küçük mutlu bir kızın eliydi yalnızca. Aniden ıslıl ıslıl olup aydınlanan iri koyu gözleriyle bana doğru kaldırdığı sevinç içindeki duru yüzünün yansıttığı tek şey, hoşuna gidecek en güzel övgüden duyduğu büyük mutluluktu.

“Biliyor musunuz,” dedi Patricia. Yüzündeki bronzluğu pembeleştiren canlılığa rağmen sesi hâlâ boğuk ve gizliydi. “Biliyor musunuz, babam benim hayvanlarla ondan daha iyi anlaştığımdan kesinlikle emin. Yanlış anlamayın, babam tüm yaşamını hayvanların yanında geçirmiştir. Hepsini tanır. Kenya'da ve Uganda'da, Tanganika'da ve Rodezya'da. Ama benim farklı olduğumu söylüyor... Evet, farklı.”

Patricia başını salladı, kısa kesilmiş saçlarının perçemi biraz havalandı ve alnının daha yumuşak, daha beyaz üst kısmı ortaya çıktı. Küçük kızın bakışları tırnakları kırılmış ve içleri toprak dolmuş tırnaklarıyla, avucunda tuttuğu elime takıldı.

“Siz avcı değilsiniz,” dedi Patricia.

“Doğru,” dedim, “ama nasıl anladınız?”

Patricia sesizce güldü.

“Burada benden hiçbir şey gizli kalmaz,” dedi.

“Ama daha benimle konuşan, beni gören olmadı ki,” dedim.

“Kimse mi?” dedi Patricia. “Peki ya dün akşam sizi deftere kaydeden çömez Toku? Ya bavullarınızı taşıyan çocuk, Matşa? Ya kulübenin temizliğini yapan Avori?”

“O siyahlar,” dedim, “benim ne yaptığımı bilemezler ki.”

Bana kız olduğunu söylediği andaki çocuksu şeytanlık yeniden belirdi Patricia'nın yüz çizgilerinde.

“Peki şoförünüz?” diye sordu. “Şoförünüz hiç aklınıza gelmedi mi?”

Geniş hayal gücü, yalın anlatımı ve yaşadıklarından yola çıkarak ortaya koyduğu eserleriyle ün kazanan, Fransız Akademi Ödülü sahibi yazar Joseph Kessel, XX. yüzyıl dolu dolu yaşamış bir aydındır.

Doğu Afrika'nın insan eli değmemiş tozlu ve sıcak düzlüklerinde, Kilimanjaro'nun eteklerinde yaşanmış büyüleyici bir dostluğun romanı *Aslan*. Amboseli Milli Parkı'nın yöneticisi usta avcı Bullit'in hayvanlarla iletişim kurmakta özel bir yeteneği olan küçük kıza Patricia ile genç ve güçlü bir aslanın, King'in ilişkilerinin; gururlu Masai halkından genç bir yerlinin küçük kıza âşık olup, kendini ona ve kabilesine kanıtlamak için giriştiği eylemle bu cennetin yok oluşunun hüznü hikâyesi.

İnsanla hayvan arasındaki dostluğu, sadakati, aşkı anlatan; insanla hayvanın bin yıllardır yan yana yaşadığı kara kıtada kurmaya çalıştığı sömürge düzeniyle felaketlere neden olan beyaz adamı eleştiren bu ünlü roman, edebi değeriyle de türünün klasikleri arasında yer alan ve okuyucunun zihninde iz bırakan bir başyapıt.

ISBN 978-975-07-1261-6

9 789750 712616